

MET GEZAG

Maar niemand had ooit zo gesproken

Zoals Hij sprak

DE CENTURION HAD AUTORITEIT EN HIJ WIST DIT: *Want ook ik ben een mens onder het gezag van anderen en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de één: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het* (Matth. 8: 9). Hij wist ook dat zijn autoriteit hem gegeven was op basis van zijn officiersfunctie en dat het ophield zodra hij uit dienst trad.

Markus kaart onmiddellijk het vraagstuk van gezag aan. Jezus leert in de synagoge van Kapernaüm. Een hele belevens voor de aanwezigen: *En ze stonden versteld van Zijn onderricht, want Hij onderwees hen als gezaghebbende en niet zoals de schriftgeleerden* (M. 1: 22). Bovendien werd een man genezen: (vs. 27). *En zij waren allen verbaasd, zodat zij elkaar vroegen: Wat is dit? Wat voor een nieuwe leer is dit, dat Hij ook de onreine geesten met gezag bevel geeft en zij Hem gehoorzaam zijn?*

Hier worden drie dingen genoemd, die eigenlijk voor ons tamelijk onbegrijpelijk zijn. Ten eerste Jezus onderwees *als gezaghebbende*. Ten tweede *niet zoals de schriftgeleerden* en als laatste *een nieuwe leer*. Logisch toch? Voor ons wel, maar revolutionair voor Zijn toehoorders. We doen er goed aan om ons te verplaatsen in die tijd.

In het artikeltje ‘HINTS’ is iets verteld over het Joodse onderwijssysteem van toen en nu, want dit is grotendeels gelijk gebleven. Kinderen krijgen een gedegen kennis van de Joodse boeken en leren hele stukken uit het hoofd. Veel nadruk wordt gelegd op de vaardigheid om goede vragen te stellen. Blink je daarin uit dan mag je misschien discipel bij een rabbijn worden. Met een kleine kans om ooit ook zelf rabbijn te worden.

Wij gaan er onbewust vanuit dat rabbijnen altijd hoog in aanzien staan en onafhankelijke denkers zijn. Maar lang niet elke rabbijn heeft een hoge status. Veruit de meesten spreken op gezag van anderen: ‘Rabbi Hillel heeft gezegd dat...’ Zij zijn de leermeesters van kinderen tot 13 jaar. Slechts een rabbijn met gezag durft te zeggen: ‘*Maar ik zeg u...*’ De Bergrede staat vol met die toespelingen.

Een rabbijn met gezag (רֶשֶׁתּ reshut in het Hebreeuws) is bevoegd juridisch en godsdienstig recht te spreken, nieuwe interpretaties van een tekst te geven en discipelen aan te nemen. Zijn discipelen houden zich aan zijn leer. Die leer en de daarbij horende levenswandel wordt ‘het juk’ genoemd (Matth. 11: 29-30). De gewone mensen (smalend door de rabbi’s wel ‘het volk dat verloren gaat’ genoemd) hielden Jezus voor een rabbi met reshut. Dat verklaart ook de aanleiding van de gelijkenis over de rijke dwaas in Lukas 12. *En iemand uit de menigte zei tegen Hem:*

Meester, zeg tegen mijn broer dat hij de erfenis met mij moet delen. Hij achtte Jezus bevoegd burgerlijk recht te spreken.

Jezus kwam ook met Zijn leer: Matth. 7: 28-29 *Toen Jezus deze woorden had geëindigd, gebeurde het dat de menigte versteld stond van Zijn onderricht, want Hij onderwees hen als gezaghebbende en niet zoals de schriftgeleerden.*

In die tijd waren er zo'n 35 tot hoogstens 60 rabbijnen die een dergelijke sterrenstatus bezaten. Iedereen kende ze, al was het maar van naam. Dat gezag behield de rabbi zijn leven lang.

Hoe kreeg je die status? Tijdens een speciale plechtigheid (סמיכה s'michah) drukte een rabbi met reshut zijn handen op het hoofd van een rabbijn die door hem waardig gevonden werd om reshut te krijgen. 'Uitstorten van iemands wijsheid en macht op een ander'. Doet dit een belletje rinkelen?

Het volk accepteerde Jezus als rabbi met reshut, maar dat gold zeker niet voor de tempeloversten. *En toen Hij in de tempel gekomen was, kwamen de overpriesters en de oudsten van het volk naar Hem toe, terwijl Hij onderwijs gaf, en zeiden: Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven? Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één ding vragen; als u Mij dat zegt, zal Ik u ook zeggen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe. De doop van Johannes, vanwaar was die, uit de hemel of uit de mensen? En zij overlegden met elkaar, en zeiden: Als wij zeggen: Uit de hemel, dan zal Hij tegen ons zeggen: Waarom hebt u hem dan niet geloofd? Maar als wij zeggen: Uit de mensen, dan zijn wij bevreesd voor de menigte, want zij houden allen Johannes voor een profeet. En zij antwoordden Jezus en zeiden: Wij weten het niet. Hij zei tegen hen: Dan zeg Ik u ook niet met wat voor bevoegdheid Ik dit doe (Matth. 21: 23-27).*

Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? Deze dingen, daarmee duiden ze in de eerste plaats op de tempelreiniging van de vorige dag. Dat was zo'n daad van een rabbi met reshut. De oversten zagen dit als een directe aanval op hun gezag. En onmiddellijk vragen ze ook naar Zijn s'michah. De autoriteiten weten niet van een s'michah betreffende Jezus. Ze vragen zich af of die ooit plaatsgevonden heeft en anders willen ze de persoon die Jezus reshut gegeven heeft zeker ter verantwoording roepen. Heel rabbijns beantwoordt Jezus de vraag met een wedervraag. Toch -onder de oppervlakte- duidt Jezus Zijn s'michah aan: de doop in de Jordaan. En het gebeurde in die dagen dat Jezus kwam van Nazareth, in Galilea, en door Johannes werd gedoopt in de Jordaan. *En meteen toen Hij uit het water opkwam, zag Hij de hemelen scheuren en de Geest als een duif op Zich neerdalen.* Er zijn aanwijzingen dat bij een s'michah plechtigheid minimaal drie personen aanwezig moesten zijn. God gaf reshut en Johannes was getuige. Direct hierna begon Jezus met Zijn werk.

Jezus als De Rabbi met Reshut had het recht ook reshut uit te delen en dat doet Hij ook. (Matth. 28: 16-20) *En de elf discipelen zijn naar Galilea gegaan, naar de*

berg waar Jezus hen ontboden had. En toen zij Hem zagen, aanbaden zij Hem, maar sommigen twijfelden. En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. [maak alle volken tot Mijn discipelen] En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen. Hij maakt dus van Zijn discipelen rabbi's met reshut. Ook geeft hij Cefas het recht beslissingen te nemen; En Ik zal u de sleutels van het Koninkrijk der hemelen geven; en wat u bindt op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en wat u ontbindt op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn (Matth. 16: 19).

Het raakt mij dat een rabbi volgen niet alleen betekent dat je zijn leer aanneemt, maar ook zijn levensstijl. Je neemt zijn juk op je (Matth. 7: 21). *Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.* Je geloof is een zaak van verstand, hart en handen. ■